

5a sessió. INDAGACIONS / METACINE

[durada total: 75 min]

Blanc Dérangé, Blanca Casas, 2008. 5 min, color i b/n, sonora, vídeo

Límites (1.ª persona), Elías León Siminiani, 2009. 7 min 45 s, color, sonora, vídeo

Travelling, Lluís Rivera, 1972. 12 min, b/n, sonora, vídeo

Teoría de los cuerpos, Isaki Lacuesta, 2004. 4 min 45 s, b/n, sonora, vídeo

Figura, Gonzalo de Pedro, 2007. 2 min 12 s, b/n, sonora, vídeo

In girum imus nocte et consumimur igni, Jorge Cosmen, 2003. 9 min, color, sonora, vídeo

BiBiCi Story, Carles Durán, 1969. 8 min, color i b/n, sonora, 35 mm

Farce Sensationnelle!, Laida Lertxundi, 2004. 3 min 10 s, b/n, sonora, 35 mm

In crescendo, Joan Marimón i Jesús Ramos, 2001. 6 min 30 s, b/n i color, sonora, 35 mm

Ice Cream, Antoni Padrós, 1970. 8 min 30 s, b/n, sonora, 35 mm

LA RE MI LA..., Carles Santos, 1979. 9 min, color, sonora, 35 mm

L'última de les sessions col·lectives pretén reflectir l'essència del cinema en els seus diferents vessants, des de la reflexió sobre el mateix mitjà o l'assaig metacinematogràfic (Lertxundi, León Siminiani, Rivera, de Pedro) fins a la pantalla en blanc (Casas Brullet), passant pels contactes amb altres arts com la dansa (Marimón i Ramos), la performance (Santos), la fotografia (Lacuesta - Humberto Rivas, Cosmen) o la poesia cinematografiada (Padrós). Es tracta d'un conjunt de temptatives que donen mostra de les diferents branques de les quals està constituït el gran arbre que és el cinematògraf.

Blanca Casas (Mataró, 1973). Artista multidisciplinària, ha treballat en vídeo, performance, fotografia i instal·lació. Ha exhibit en fires i festivals com «Les Peintres de la Vie Moderne» (Centre Georges Pompidou, París, 2006-07) o el Festival LOOP (Galeria Sendera, Barcelona, 2005/06).

Elías León Siminiani (Santander, 1971). Va estudiar cinema a la Universitat de Colúmbia (Nova York). Els quatre primers lliuraments (*La oficina*, *El permiso*, *Digital* i *El tránsito*) de la seva sèrie de microdocumentals "Conceptos clave del mundo moderno" han obtingut més de cinquanta guardons internacionals.

Lluís Rivera (València, 1947). Realitzador de televisió i cineasta independent. Durant la dècada dels setanta va realitzar una sèrie de pel·lícules experimentals i documentals, entre les quals destaquen *Piensa que mañana puede ser el primer día del resto de tu vida* (1971) o *Personajes para una historia* (1974).

DEL ÉXTASIS AL ARREBATO. 50 anys de l'altre cinema espanyol

5ª sessió



Isaki Lacuesta (Girona, 1975). Cineasta. *Cravan vs Cravan* (2002) va rebre al Festival de Sitges els guardons al Director Revelació i Premi del Públic. *La leyenda del tiempo* (2006) va ser premiada als festivals de Nantes i Las Palmas, entre altres. El seu últim llargmetratge és *Los condenados* (2009).

Gonzalo de Pedro (Pamplona, 1978). És crític i membre del consell de redacció de Cahiers du Cinéma. España i del Festival Punto de Vista (Pamplona). Entre les seves peces experimentals destaquen *Muybridge 2.0* o *Tabla aeróbica n.º 4. Entrenamiento para pintores*.

Jorge Cosmen (1976). Realitzador. Treballa com a director de publicitat a Lee Films (Madrid) i abans ho havia fet a la productora Boolab (Barcelona), on va dirigir espots per a marques internacionals. Es va donar a conèixer com a artista en disciplines com ara el vídeo, la fotografia i la instal·lació.

Carles Durán (Barcelona 1935-1988). Fotògraf de moda i publicitat, el 1960 se'n va anar a estudiar a l'Escola de Cinema de París, on va realitzar dos curts amb influències de la Nouvelle Vague. A Catalunya, a finals de la dècada, se l'associa a l'Escola de Barcelona i treballa com a director, ajudant i productor d'alguns films.

Laida Lertxundi (Barakaldo, 1981). Cineasta, programadora i docent. Va estudiar cinema a CalArts, Califòrnia, Estats Units. Guanyadora del Gran Premi de Cinema Basc al Zinebi 07 amb el seu curtmetratge *Footnotes to a House of Love* (2007), el seu últim film és *My Tears Are Dry* (2009), amb el qual va obtenir el premi Tom Berman Award for Most Promising Filmmaker a l'Ann Arbor Film Festival 2010.

Joan Marimón (El Prat de Llobregat, 1960) i **Jesús Ramos** (Mataró, 1962). Cineastes i docents. Joan Marimón és el guionista del llarg de dibuix animat *Peraustrinia 2004* (1989) i ha dirigit curts com *El*

viatger (1997). Recentment va estrenar el seu llargmetratge *Pactar con el gato* (2007). Jesús Ramos realitza i produeix peces audiovisuals que van des de les peces experimentals fins al videoart, entre les quals trobem *Océano* (2008). A més de realitzar junts *In crescendo* (2001), són coautors del *Diccionario del guión audiovisual* (OceanoAmbar, 2003).

Antoni Padrós (Terrassa, 1940). Format en el camp de la pintura, és un dels autors més destacats de l'underground dels anys setanta. Elogiat per la crítica estrangera, les seves pel·lícules s'han vist en festivals com el de Locarno o l'Arts Lab. La seva obra, subversiva i rebel, no està desproveïda d'humor i ironia. Alguns dels seus films són *¿Qué hay para cenar, querida?* (1972) o *Shirley Temple Story* (1976).

Carles Santos (Vinaròs 1940). Pianista, compositor i artista polifacètic. Ha treballat en cinema amb Pere Portabella, com a compositor, intèrpret o guionista, a *Nocturn 29* (1968) o *El silenci abans de Bach* (Die Stille vor Bach, 2007).

BIBICI STORY, Carles Duran, 1969.

Rodat en un sol dia de desembre del 1969 a casa del realitzador, el curtmetratge *BiBiCi Story* dona compte del reciclatge experimentat per l'Escola de Barcelona després de les influències rebudes del Maig de 1968. Com si es tractés d'un curs d'idiomes —d'aquí el joc de paraules del títol— el film està dividit en vuit lliçons dictades per una noia —Carmen Galí, aleshores casada amb Durán— proveïda d'uns auriculars. Els principals temes que es tracten són: a) la repressió política (quatre homes seminus són pintats amb esprais vermells abans de caure morts); b) la llibertat sexual (un noi i una noia —Emma Cohen— s'abracen gairebé despulats mentre un home —Portabella— els mira); c) el Vietnam (dos xinesos —el crític Joan Enric Lahosa i el distribuïdor Pere I. Fages— mengen arròs davant la presència d'un

soldat nord-americà —Manel Esteban— i l'estàtua de la Llibertat); d) diverses formes de repressió ideològica (un proletari soviètic —Octavi Pellissa— amb un cartell de Stalin, un sacerdot catòlic —Román Gubern— beneïnt, un soldat nord-americà fent cops de porra, un guerriller amb una metralleta), i e) la boutade cinèfila sintetitzada en l'última frase de la noia: «My name is Orson Welles».

- RIAMBAU, Esteve; TORREIRO, Casimiro. *La escuela de Barcelona: el cine de la «gauche divine»*. Pròleg d'Enrique Vila-Matas. Barcelona: Anagrama, 1999; pàg. 313-314.

FARCE SENSATIONELLE!, Laida Lertxundi, 2004.

Autoretrat realitzat a partir del reflex enfront d'un mirall [...]. Lertxundi realitza manipulacions amb la mateixa càmera a temps real i aquestes modifiquen el quadre (zoom) de la imatge i la llum (diafragma). El resultat, gairebé místic, no arriba a ser un retrat complet, ja que l'autora, que es filma a si mateixa, fa servir la càmera per caçar aquests instants de la seva presència i els seus gestos, alhora que li serveix d'escut per ocultar-se. Tres minuts màgics, realitzats com si fos un screen test, com feia Warhol, però en aquest cas la persona filmada no està davant de la càmera sinó darrere, per tal que la mateixa càmera sigui també la protagonista. Resulta fascinant per la seva senzillesa i atracció cap a aquests lleugers moviments de canell que varien la llum i van d'una imatge totalment cremada (sobrexposada) a la foscor total (fade out) a través de tot el procés mecànic. El so que acompanya l'obra és encertat, perquè ajuda a crear aquesta estranyesa atraient.

- PINENT, Antoni. «Panoràmica sintètica/parcial del Cine Experimento en España. Intermitencias desde la dècada de 1960 hasta la última generació», capítol inclòs a: GIANNETTI, Claudia (ed.). *El discreto encanto de la tecnología. Artes en España*. MEIAC-ZKM, 2008; pàg. 167-168.

ICE CREAM, Antoni Padrós, 1970.

Amb *Ice Cream* Padrós emprèn la seva trilogia sobre la repressió i el seu alliberament a partir de la violència, que es completarà amb els curtmetratges *Swedenborg* i *¿Qué hay para cenar, querida?* La idea sorgeix de la traducció en imatges d'un poema de Padrós titulat de la mateixa manera. Al film, observem una dona llepant mecànicament un gelat mentre a la mateixa habitació un home, voyeur com l'espectador, arribarà a una satisfacció solitària. En aquesta mena de cerimònia/happening en que hi participen tots dos, cadascú arriba pels seus mitjans a un clímax ben diferent. La protagonista domina el jove mitjançant el vassallatge sexual, sumint-lo en una febril agonia infèrtil i frustrada que no s'arriba a consumir. [...]

És sens dubte el film amb més contingut sexual dels que ha realitzat l'autor; la manera lasciva amb què Rosa Morata llepa el gelat o la seva sensual aplicació sobre el cos de la parella fan que el film adquireixi un to una mica soft-core, a l'estil de les pel·lícules de Warhol. I és que *Ice Cream* és sens dubte el film més pròxim estilísticament a l'underground americà, amb fragments que desborden una qualitat pròxima a les produccions del Warhol més essencial. [...]

Probablement amb *Ice Cream*, Padrós va començar a entreveure el que seria el seu futur pròxim com a realitzador independent al marge de qualsevol tipus d'ajuda econòmica, obligat a exercitar-se en l'art del benefici de la carència.

- CUESTA, Mery. *El terrorisme domèstic d'Antoni Padrós al cinema independent de l'Espanya dels anys setanta*. Girona: Fundació Espais d'Art Contemporani, març 2003 (català-castellà); pàg. 223-225.

Programador: Antoni Pinent